

**Източници на магнитно поле - токове и движещи се заряди.
Взаимодействие на проводници с ток. Закон на Ампер. Магнитен поток
и закон на Фарадей. Индукция и самоиндукция. Енергия на магнитното
поле. Движение на проводник в магнитно поле.**

❖ **Магнитна индукция създавана от проводници с постоянен ток**

- **Магнитна индукция създавана от прав безкрайно дълъг проводник**

Зад. 1. По прав безкрайно дълъг проводник тече ток с големина 5А. Да се определи магнитната индукция в точка намираща се на разстояние $r=10\text{ cm}$ от проводника.

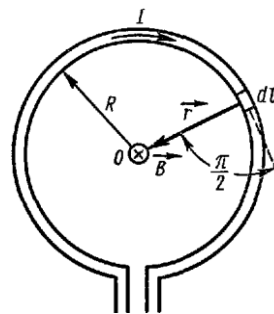
- **Магнитна индукция създавана от кръгов проводников контур**

Зад. 2. По кръгов проводников контур с радиус $R=1\text{ cm}$, тече ток с големина 10А.

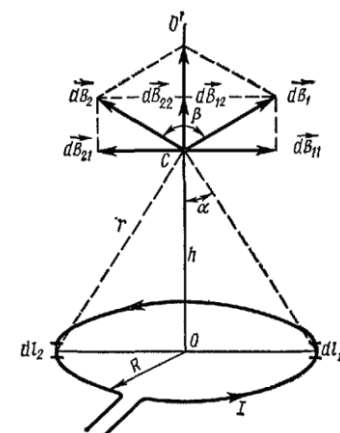
а) Пресметнете магнитната индукция в центъра на контура (фиг. 2а).

*б) Пресметнете магнитната индукция по оста на контура на разстояние $h=1\text{ cm}$ от центъра му (фиг. 2б).

Отг: а) $B = \frac{\mu_0 I}{2R}$; б) $B = \frac{\mu_0}{2} \frac{IR^2}{(R^2 + h^2)^{3/2}}$

фиг. 2а

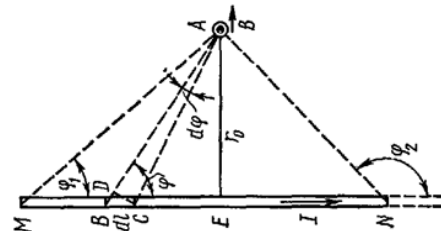

фиг 2б

- **Магнитна индукция създавана от проводник с крайна дължина**

Зад. 3. По прав проводник с дължина $2a$ тече ток с големина I . Да се намери магнитната индукция в точка която лежи на перпендикуляра към средата на проводника на разстояние r_0 .

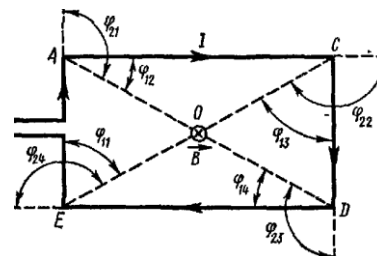
$$B = \frac{\mu_0 I}{4\pi r_0} (\cos \varphi_1 - \cos \varphi_2)$$

- **Принцип на суперпозицията**

Зад. 4. По проводник огънат във вид на квадрат със страна 20 cm тече ток с големина 10А. Да се намери индукцията на магнитното поле в центъра на квадрата.

$$B = B_1 + B_2 + B_3 + B_4$$

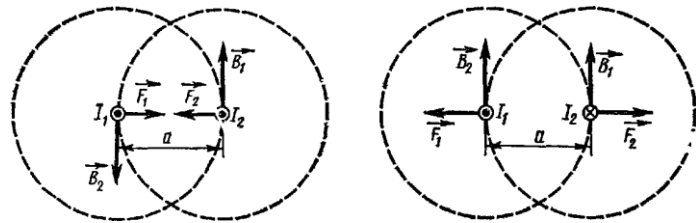
Зад. 5. Разстоянието между два безкрайно дълги успоредни проводника е $a=20\text{ cm}$. По единия от тях тече ток 5А. Да се определи магнитната индукция в точка намираща се в средата на разстоянието между проводниците, когато по втория проводник тече ток:

а) $I_2=2.5\text{ A}$ и токовете са еднопосочни

б) $I_2=2.5\text{ A}$ и токовете са разнопосочни

❖ Взаимодействие на проводници с ток.

Зад. 6. Разстоянието между два безкрайно дълги успоредни проводника е 20 см. По тях текат токове $I_1=5\text{A}$ и $I_2=2.5\text{A}$ ако токовете са: а) еднопосочни и б) разнопосочни. Определете големината и посоката на силата, която действа на участък с дължина $L=1\text{ m}$ от втория проводник.

$$\text{Отг: } F = \frac{\mu_0}{4\pi} \frac{2I_1 I_2 l}{a}$$

❖ Магнитна индукция създавана от движещи се заряди

Зад. 7. Електрон се движи праволинейно и равномерно със скорост $v=3 \cdot 10^5\text{ m/s}$. Да се намери индукцията на магнитното поле създавано от него в точка лежаща на перпендикуляра към моментната му скорост на разстояние $r=10^{-9}\text{ m}$ от него. $\vec{B} = \mu_0 q [\vec{v} \times \vec{r}_0] / 4\pi r^2$

Зад. 8. Съгласно модела на Бор-Ръдърфорд, електрон в атома на водорода се движи около ядрото по кръгова орбита с радиус $R=52.8\text{ pm}$. Да се определи магнитната индукция B на полето в центъра на кръговата орбита. *Отг.* $1.25 \cdot 10^{-23}\text{ T}$.

❖ Закон на Ампер

Зад. 9. По соленоид съдържащ 2000 навивки с дължина 30 см, протича ток с големина 100 А. Колко е магнитната индукция в полето на соленоида? използвай: $\oint_l \vec{B} \cdot d\vec{l} = \mu_0 I$

❖ Магнитен поток. Закон на Фарадей. Индукция и самоиндукция.

Зад. 10. Да се определи стойността на потока на магнитната индукция Φ през рамка с лице 50 cm^2 , ако магнитната индукция е 0.4 T и равнината на рамката е перпендикулярна на индукцията.

Зад. 11. Магнитният поток през проводников контур се изменя с постоянна скорост от $\Phi_1=-0.1\text{ Wb}$ до $\Phi_2=0.3\text{ Wb}$ за време 0.1 sec . Колко е индуцираното ЕДН?

Зад. 12. Магнитният поток през напречното сечение на намотка с 10 еднакви навивки се изменя със скорост 0.5 Wb/s . Определете индуцирания ток, ако съпротивлението на намотката е $2\ \Omega$.

Зад. 13. Тънък кръгов проводников контур с радиус $a=10\text{ cm}$ и съпротивление $R=3.14\ \Omega$ е поставен перпендикулярно на индукционните линии на еднородно магнитно поле с индукция $B=0.1\text{ T}$. Пресметнете електричния заряд, който ще премине през проводника, ако индукцията на магнитното поле намалява до нула.

Зад. 14. Токът през намотка с индуктивност $L=0.5\text{ H}$ намалява равномерно от $I_1=10\text{ A}$ до $I_2=2\text{ A}$ за 0.1 sec .

а) Колко е самоиндуцираното ЕДН?

б) Определете изменението на енергията W_b на магнитното поле в намотката. $W_b = LI^2 / 2$

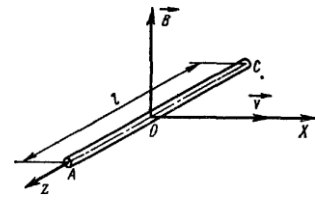
Зад. 15. По соленоид със сечение 5 cm^2 тече ток с големина 2 A . Ако соленоида има 1200 навивки и индукцията на магнитното поле по оста му е 0.01 T :

а) Определете индуктивността на соленоида.

б) Определете плътността на енергията w_b на магнитното поле в соленоида. $w_b = B^2 / 2\mu_0$

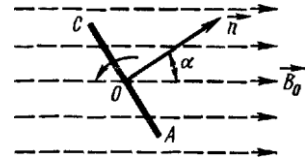
❖ Движение на проводник в магнитно поле

Зад. 16. В еднородно магнитно поле с индукция $B=1$ Т се движи проводник с дължина 20 см. Скоростта на проводника е 20 m/s и е перпендикулярна на B . Да се определи електродвижещото напрежение. $d\varepsilon = (\vec{v} \times \vec{B}) \cdot d\vec{l}$

- Рамка с ток в магнитно поле

Зад 17. Правоъгълна рамка ACDE с размери $S=20 \times 50$ cm² се върти с кръгова честота $\omega=314$ rad/s в хомогенно магнитно поле с индукция $B_0=0.5$ Т около ос лежача в плоскостта на рамката и перпендикулярна на посоката на индукцията. Определете максималната стойност на индуцираното в рамката електродвижещо напрежение.

Отг. $\alpha = \omega t$, $\varepsilon = BS\omega \sin \omega t$, $\varepsilon_{\max} = BS\omega$